

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Test 1

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. A vallomásvers jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Személyesség, E/1. személyben való megszólalásmód, a szerelmes férfi vallomása kedvesének érzéseiről, a leány szépségéről, rá gyakorolt hatásáról stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. A kedves szerepei, jelképes jelentésük

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Metaforákkal jeleníti meg, többnyire természeti képek, központi szerepkör: sziget – biztonság, menedék, magány, az elérhetetlen boldogság jelképe; szentegyház – szakrális épület; gazdag utas – a bőség, kincshordozó jelképe, Kárpát – a nagyság, hatalom, megközelíthetlenség, rózsalomb – szépség, termékenység jelképe stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. A lírai én önmaga és szerelmének képi megjelenítése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Természeti képekkel, metaforákkal, hasonlatokkal identifikálja magát, a kedvessel való összetartozását, szerelmének nagyságát jelzi: I. vívó, ostromló szenvedélye szilaj folyam, körülveszi a kedvest; visszatérő motívum: szerelme örök voltát, mélységét is általa fejezi ki; repként behálózza, útonállóként, jámbor alamizsnásként eseng szerelméért, felhőként, mennydörgésként ostromolja, csalogányként dalol neki; ellentétbe állítja szerelmének megjelenési formáit az érzései állandóságával stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont

d. A stílusirányzat sajátosságai

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A romantika jellemzői a versben: szenvedélyes szerelmi vallomás, a kedvest ostromló hang variációi; természeti képek által fejezi ki érzelmeit, a kedves középpontba helyezése; túlzás eszköze, számszimbolika érzéseinek sokszínűségét, örök voltát jelzi a hatalmas ellentéttel stb.),

Probă scrisă la limba și literatura maghiară maternă

Test 1

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet,
helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

a. A falfirka-történelem három időszaka, helyszíne (pl. I. ötvenes évek Amerika nyugati partjai bevándorló, gettóban lakó nagyvárosi fiatalok, II. hetvenes évek New York szegény családok fiataljai, III. nyolcvanas évek első fele Amerika és Európa nagyvárosai és/vagy Békásmegyér fiatalok) **6 pont**

b. A graffitik jelentése, közösségi megítélése (pl. jel – területhatárok kijelölése a bandaháborúkban; eszköz – kiemelkedés; ismertté, híressé válás) **3 pont**

c. A publicisztikai stílusréteg sajátosságainak felismerése (3 pont), **indoklás** (3 pont) **6 pont**

d. A tartalmi követelmények betartása **5 pont**

A véleménykifejtés követelményeihez való igazodás **5 pont**

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. a választott mű műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Vörösmarty*: romantikus drámai költemény: bölcséleti kérdések: boldogságkeresés útjai Csongor, Tünde, Balga, Mirigy, a három Vándor; drámai: párbeszéd, konfliktushelyzetek, monológ, líraiság: a szereplők allegorikus alakok, költői nyelv, motívumok; mítoszi, mesei elemek: Éj asszonya; ördögfiak, boszorkány; kétszintes dráma: evilági, tapasztalaton túli szint, határ: kert, tündérfa, boszorkánydomb, hármass út; megnemesedett földi, tündéri földivé válása; keretes szerkezet, a drámai cselekmény a mese okán, habár kört ír le, nem körforgást jelöl, a szerelmesek egymásra találnak;

Madách: romantikus drámai költemény, filozófiai kérdések: boldogság-, az élet, a küzdés értelmének, a szabad akarat, fejlődés, haladás kérdései; Ádám és Éva szerepkörei; drámai: párbeszéd, drámai szituáció: a világ teljessége, ellentétek harmóniája – diszharmóniája, Úr – Lucifer, Lucifer – Ádám vitája; líraiság: a szereplők szimbolikus-allegorikus alakok, költői nyelv, motívumok; mítoszi elemek: teremtésmítosz, bűnbeesés; kétszintes dráma; keretszerkezet, bibliai, mitikus színtér; álomszínek: történelmi színek és eszmék; utópisztikus színek; szervező elv: tézis - antitézis - szintézis; mitikus, ciklikus idő, történelmi idő stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. a mű idő- és térszerkezete **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Vörösmarty*: szimmetria; időszerkezet: éjfélről éjfélre, mitikus idő: kozmikus nagyított nap; „A pogány kúnok idejéből” szerzői megjegyzés sejteti: általános érvényűség, a cselekmény

ősmagyar környezetben játszódik: Csongor útja nemcsak az egyén, az emberiség, hanem a nemzet boldogságkereső útját is jelképezi; egymással szemben álló napszakoknak: éjfél – dél – éjfél – a kert különböző alakváltozatai felelnek meg: kert, tündéerkert, elvadult kert; a fő helyszín a kert: romantikus motívum, lélek jelképe; az emberi belső világ színtere, innen indul és ide tér vissza a történések sora; Csongor boldogság-, az élet értelme keresésének az útja; fa, út, hármasság út jelentései – cselekmény szintjén, metaforikusan;

Madách: időszerkezet: mitikus, ciklikus idő, történelmi idő: múlt – jelen – jövő; térszerkezet: keretszerkezet, normaadó, transzcendens, bibliai, mitikus színtér: menny, Paradicsom, pálmafás vidék; normakövető, földi tér, álomszín: történelmi színek és eszmék: ókor: Egyiptom, Athén, Róma; középkor: Konstantinápoly, Prága I.; álom az álomban: Párizs – szabadság, egyenlőség, testvériség, nem csalódik bennük, hiányzik Lucifer; Prága II.; újkor: London; utópisztikus színek: Falanszter, Úr – központi szerep: a küzdés értéke; *Eszkimó szín stb.*),

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a boldogságkeresés útjai

5 pont

Értékes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Vörösmarty*: az út, hármasság út motívuma: a cselekmény szintjén: Csongor vándorként, a többi szereplő is rója a maga útját, Csongor útját keresztezik; Csongor Tündérhonba, Tünde a földre vágyik; céljukat csak saját világuk átlépésével, és a másik világba való beavatásukkal érhetik el; segítőtársaik: Balga, Ilma, egymást keresik, földi vágyaik a boldogságforrások; akadályozó, rontó, kizáró erők: Mirigy, vágya a fiatalság boldogsága; Csongornak és Tündének próbákat kell kiállniuk; megtalálják egymást; metaforikusan: életút, követendő eszmény, életértelem, boldogság keresése; a boldogság megtalálásának útjai: szerelem, tudás, hatalom, pénz; csak a személyes boldogságkeresés, a szerelem bizonyul a személyiség egyetlen hiteles életcéljának, l. a Kalmár, Fejedelem, Tudós második jelenése; a vándorok egy-egy életcél képviselői, horizontális út, Csongor célja magasabb, szellemi eszményi, vertikális út: a vándorok nézőpontjából örület, költői álomvilág, betegség; Csongor boldogságkereső útja során megtapasztalja: mindennek két oldala van: szép és rút, fölemelő és borzasztó, siker és kudarc; el kell jutnia a teljes boldogtalanság állapotáig; Tünde segítő szerepe, boldogság, szerelem kertjének megteremtése; a szerelem szimbolikus jelentése: a halandó ember tesz kísérletet a mulandóság meghaladására, az életben elérhető személyes boldogságra;

Madách: az emberpár útja: a Paradicsomban még idilli állapot, tökéletes összhang: Teremtő és teremtmény, természet és ember, férfi és nő között, boldogok, kölcsönös szeretetben élnek, személyiségüket a másikban látják kiteljesedni; az érzelem az Úrral való kapcsolattartás eszköze is; a bűnbeeséssel: megtagadja teremtmény voltát, fellázad Isten ellen; alkotójával egy szintre akarja helyezni magát tudásban, halhatatlanságban; az emberpár az Istentől való elhagyatottság állapotába kerül; megbomlik létezésének összhangja; a tudás ára a boldogság és a harmónia elvesztése; Ádám rábízta magát Lucifer vezetésére; Isten magára hagyja; az álmotázás a történelmi színekben: küzdelmet folytat azért, hogy a tökéletes teremtést megismételje a történelemben, szükségszerűen csalódások érik; felismeri, hogy az ember létének a mindig jobbra törő küzdelem adhat értelmet; az Úr közvetlenül nincs jelen, csak az emberpárban mindig újjászülető érzelem és Éva homályos emlékképei idézik fel egykori közelségét és a paradicsombeli állapotot; Éva mellett, különböző szerepekben, mindig megtalálja a boldogságot; Ádám elfogadja teremtmény voltát, ám a lázadáással végleg megváltozik az Úrhoz fűződő kapcsolata, a jó és a rossz közötti szabad választás a felnőtt ember lehetősége; egyfajta kiegyenlítődes jön létre hit és tudás, tudás és nem tudás között; az isteni gondviseléstől támogatva léphet be az induló történelemben, amely nem azonos az álombelivel, így válik a boldogságmegtalálás lehetőségévé stb.)

értékes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben értékes, kifejtett válasz 3 pont,
részben értékes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. a szereplők közti kapcsolatrendszer

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága *5 pont*

(pl. *Vörösmarty*: lírai képmások: Csongor – Balga, Tünde – Ilma ellentétben állnak, összetartoznak: égi, szellemi, álmodozó – földi, gyakorlatias, természetes jókedv képviselői; Balga, Ilma segítenek megtalálni a nyomokat, ráébresztieni urukat/úrnőjüket a földi lét nehézségeire, s hogy természetes jókedvvel könnyebb haladni; Csongor az álmodozó, csodára, szépre vágyó, céltalan, szabad ifjú – Tünde: a cselekvő, gyakorlatias gondolkodású, céltudatos nő, erőfeszítései, lehetőségeket teremt a találkozásukhoz; vállalja emberi sorsát, a földi boldogságot, otthont teremt; Csongor – a három Vándor: sikerükben Csongor nem is kételkedik, csak kevésnek találja, mert azt már tudja, hogy sem a vagyon, sem a hatalom, sem a tudás nem mindenható, álmai totalitás-óhajához képest ezek a célok partikulárisak; Tünde – Éj: szembenéz pesszimista világnézetével; az Éj individuális világvégével ő az élet kollektív folyamatába vetett hitét állítja szembe;

Madách: Úr – Lucifer vitája: hatalmi harc; szükségszerű a tagadás; Ádámnak is végig kell járnia, hogy felnőtte váljon; Lucifer a „tagadás szelleme,” a hideg, számító értelem, a fölényes intellektus megszemélyesítője, aki egyrészt a tényekkel való szembenézésre kényszerít – I. neve „fényhozó” –, de egyoldalúan torzít is, és ezért nem juthat teljes diadalra; – kritikája romboló jellegű: megoldást sohasem nyújt, pusztító szándéka azonban építően hat Ádámmra, Ádám a férfi, a tudás, a tapasztalás, az értelem, a küzdés megtestesítője; vitázó szólamuk, bölcséleti jelleg: Ádám és Lucifer vitája érvek kifejtése és ütköztetése; Ádám igenlése és Lucifer tagadása egyformán racionális viszonyulást fejez ki; ebből a vitából Éva kimarad; a nő, a sejtés, az érzelem; otthonteremtő lény, a szeretet megtestesítője, az *égi* szózatot rajta keresztül hallja meg Ádám, mindig inspiráló hatású a férfi számára, mindig az új keresésére biztatja Ádámot stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat, *kísérlet a válaszáadásra 1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.